

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „PURIENA“ UGDOMOSIOS VEIKLOS STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos lopšelio-darželio „Puriena“ ugdomosios veiklos stebėsenos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato ugdomosios veiklos stebėsenos paskirtį, tikslą, uždavinius, objektus, subjektus, principus, organizavimą, vykdymą, informacijos dokumentavimą, naudojimą ir saugojimą.
2. Aprašas taikomas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams, meninio ugdymo mokytojams, fizinio ugdymo, neformaliojo (papildomojo) ugdymo mokytojams, švietimo pagalbos specialistams ir kitiems pedagoginiams darbuotojams (toliau kartu – pedagogai), dalyvaujantiems įstaigos ugdymo procese.
3. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis, Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa, įstaigos ikimokyklinio ugdymo programa, strateginiu ir metiniu veiklos planais, darbo tvarkos taisyklėmis bei kitais ugdymą ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.
4. Ugdomosios veiklos stebėseną – sistemingas, tikslingas ir etiškas duomenų apie vaikų ugdymo(si) procesą, jų įsitraukimą, patirtis, pasiekimus ir pažangą, pedagogo taikomus ugdymo būdus, ugdymo aplinką ir ugdymo organizavimą rinkimas, analizė bei panaudojimas ugdymo kokybei tobulinti.
5. Ugdomosios veiklos stebėseną nėra vien pedagogo darbo kontrolė ar vertinimas. Ji pirmiausia skirta vaiko ugdymosi kokybei, pedagogo profesiniam augimui, kolegialiam mokymuisi ir pagrįstiems įstaigos sprendimams.
6. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 6.1. stebėsenos duomenys – stebėjimo metu ar analizuojant dokumentus surinkta kokybinė ir kiekybinė informacija;
 - 6.2. stebėsenos objektas – stebima ugdomosios veiklos sritis, procesas, aplinka ar dokumentas;
 - 6.3. stebėsenos subjektas – asmuo, teisėtai vykdomas ugdomosios veiklos stebėseną;
 - 6.4. grįžtamasis ryšys – pagarus, faktais ir stebėjimo duomenimis grindžiamas pokalbis apie veiklos stiprybes, poveikį vaikų ugdymuisi ir sutartus tobulinimo veiksmus;
 - 6.5. kolegialus stebėjimas – pedagogų tarpusavio ugdomosios veiklos stebėjimas profesinio mokymosi ir gerosios patirties sklaidos tikslais.

II SKYRIUS STEBĖSENOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Ugdomosios veiklos stebėsenos tikslas – užtikrinti ir nuosekliai gerinti kokybišką, įtraukų, visuminį, žaidimų ir patirtinę veiklą grindžiamą vaikų ugdymą(si), skatinant pedagogų refleksiją, bendradarbiavimą ir profesinį tobulėjimą.
8. Ugdomosios veiklos stebėsenos uždaviniai:
 - 8.1. stebėti ir analizuoti, kaip ugdymo procesas atliepia vaikų amžių, individualius poreikius, gebėjimus, interesus, kultūrinę ir kalbinę patirtį;
 - 8.2. stebėti ir analizuoti vaikų įsitraukimą, savarankiškumą, iniciatyvumą, kūrybiškumą, bendradarbiavimą, emocinę gerovę, pasiekimus ir pažangą;
 - 8.3. analizuoti pedagogo taikomų ugdymo strategijų, metodų, sąveikos ir grįžamojo ryšio poveikį vaikų ugdymuisi;

- 8.4. stebėti ir analizuoti ugdymo aplinkos saugumą, prieinamumą, įtraukumą, estetiką, funkcionalumą ir priemonių tikslingumą;
- 8.5. teikti pedagogams konstruktyvų grįžtamąjį ryšį ir susitarti dėl realių tobulinimo veiksmų;
- 8.6. nustatyti gerosios patirties pavyzdžius, skatinti kolegialų mokymąsi, mentorystę ir patirties sklaidą;
- 8.7. nustatyti pedagoginės, metodinės ar švietimo pagalbos poreikį ir planuoti tikslingas kvalifikacijos tobulinimo priemones;
- 8.8. stebėsenos duomenimis grįsti įstaigos strateginius, metinius ir ugdymo kokybės gerinimo sprendimus.

III SKYRIUS

STEBĖSENOS OBJEKTAI, SUBJEKTAI IR PRINCIPAI

- 9. Ugdomosios veiklos stebėsenos objektai:
 - 9.1. kasdienė grupės ugdomoji veikla, vaikų žaidimas, patirtinės, kūrybinės, STEAM, lauko ir projektinės veiklos;
 - 9.2. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo organizavimas, individualizavimas, diferencijavimas ir įtraukusis ugdymas;
 - 9.3. meninio, fizinio, neformaliojo ugdymo veiklos ir švietimo pagalbos specialistų vykdomos veiklos;
 - 9.4. vaikų savijauta, emocinis saugumas, tarpusavio santykiai, įsitraukimas, iniciatyvumas ir savarankiškumas;
 - 9.5. vaikų pasiekimų ir individualios pažangos stebėjimas, fiksavimas, analizė bei panaudojimas planuojant ugdymą;
 - 9.6. ugdymo(si) aplinkos, priemonių, erdvių ir dienos ritmo pritaikymas vaikų poreikiams;
 - 9.7. pedagogų sąveika su vaikais, bendradarbiavimas su šeima, kolegomis ir švietimo pagalbos specialistais;
 - 9.8. ugdymo planavimo dokumentai, elektroninis dienynas, vaikų pasiekimų aplankai, projektų, renginių ir kiti su ugdymu susiję dokumentai;
 - 9.9. įstaigos ikimokyklinio ugdymo programos, Priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos, metinio veiklos plano ir kitų susitarimų įgyvendinimas.
- 10. Stebėsenos subjektai yra įstaigos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir, direktoriui pritarus, kiti kompetentingi pedagogai ar specialistai. Kolegialų stebėjimą vykdo tarpusavyje susitarę pedagogai.
- 11. Ugdomosios veiklos stebėseną grindžiama šiais principais:
 - 11.1. vaiko gerovės ir interesų pirmumo – visi sprendimai priimami atsižvelgiant į vaiko saugumą, orumą, individualumą ir ugdymosi poreikius;
 - 11.2. humaniškumo ir pagarbos – pripažįstama kiekvieno vaiko ir pedagogo vertė, bendraujama etiška ir kolegialiai;
 - 11.3. tikslingumo – renkami tik aiškiai apibrėžtam tikslui būtini duomenys;
 - 11.4. sistemingumo ir tęstinumo – stebėseną planuojama, vykdoma nuosekliai ir siejama su ankstesniais susitarimais bei pažanga;
 - 11.5. objektyvumo ir nešališkumo – išvados grindžiamos konkrečiais stebėtais faktais, o ne išankstinėmis nuostatomis;
 - 11.6. konfidencialumo ir duomenų kiekio mažinimo – asmens duomenys tvarkomi tik teisėtu tikslu ir tik tokia apimtimi, kokia būtina;
 - 11.7. bendradarbiavimo ir refleksijos – stebėjimas, grįžtamasis ryšys ir tobulinimo susitarimai kuriami dialogu;
 - 11.8. lygių galimybių ir įtraukties – gerbiama vaikų įvairovė, užtikrinamas prieinamumas ir nediskriminavimas.

IV SKYRIUS

STEBĖSENOS ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

- 12. Ugdomosios veiklos stebėseną gali būti planinė, neplaninė ir kolegiali.

12.1. planinė stebėseną vykdoma pagal įstaigos metinį ugdomosios veiklos stebėsenos planą, parengtą atsižvelgiant į strateginius ir metinius tikslus, ankstesnės stebėsenos rezultatus bei ugdymo kokybės tobulinimo poreikius.

12.2. neplaninė stebėseną vykdoma, kai reikia išsiaiškinti konkrečią ugdymo organizavimo situaciją, įvertinti sutartų priemonių įgyvendinimą, reaguoti į pagristą informaciją apie galimą ugdymo kokybės ar vaiko gerovės problemą. Apie stebėjimą pedagogas informuojamas iš anksto, išskyrus atvejus, kai dėl vaiko saugumo ar kitų objektyvių aplinkybių būtina reaguoti nedelsiant.

12.3. kolegiali stebėseną vykdoma pedagogų susitarimu, siekiant dalytis patirtimi, mokytis vieniems iš kitų ir reflektuoti praktiką. Kolegialaus stebėjimo duomenys nenaudojami pedagogo veiklai formaliai vertinti, išskyrus atvejus, kai pedagogas pats sutinka jais pasidalyti.

13. Planinės stebėsenos tema, tikslas, laikotarpis, objektai ir vykdytojai numatomi metiniame stebėsenos plane. Pedagogas apie planuojamą individualų stebėjimą informuojamas ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas.

14. Prieš stebėjimą stebėsenos vykdytojas ir pedagogas, kai tikslinga, trumpai aptaria veiklos kontekstą, vaikų grupės ypatumus, stebėjimo tikslą ir galimus duomenų rinkimo būdus. Pedagogas gali pateikti informaciją pagal 1 priedą.

15. Stebėjimo metu stebėsenos vykdytojas:

15.1. kuo mažiau trikdo natūralią vaikų veiklą ir dienos ritmą;

15.2. fiksuoja konkrečius faktus, vaikų veiksmus, reakcijas, sąveikas, pedagogo veiksmus ir jų poveikį vaikų ugdymuisi;

15.3. nefotografuoja, nefilmuoja ir nedaro garso įrašų be atskiros teisėto pagrindo bei nustatyta tvarka gautų sutikimų, kai jų reikia;

15.4. atsižvelgia į vaikų amžių, individualius ir specialiuosius ugdymosi poreikius, kalbinę bei kultūrinę patirtį;

15.5. stebėjimo informaciją fiksuoja 2 priede arba kitoje pagal stebėsenos tikslą patvirtintoje formoje.

16. Grįžtamasis ryšys pedagogui paprastai pateikiamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po stebėjimo. Pokalbio metu aptariamos veiklos stiprybės, vaikų ugdymosi įrodymai, tobulintini aspektai, pedagogo refleksija ir, jei reikia, konkretūs tolesni veiksmai, pagalba bei terminai.

17. Pedagogas turi teisę per 5 darbo dienas nuo susipažinimo su stebėjimo protokolu pateikti rašytines pastabas, paaiškinimus ar nesutikimą su atskiromis protokolo išvadomis. Pateiktos pastabos pridedamos prie stebėjimo protokolo ir saugomos kartu su juo.

18. Kai susitariama dėl tobulinimo veiksmų, jų įgyvendinimas aptariamas sutartu laiku. Prireikus organizuojama pakartotinė stebėseną, metodinė konsultacija, mentorystė, kolegialus stebėjimas ar kita pagalba.

19. Naujo pedagogo ugdomoji veikla pirmą kartą stebima ne anksčiau kaip jam susipažinus su įstaigos veiklos ir ugdymo organizavimo principais, išskyrus atvejus, susijusius su vaiko saugumu ar teisės aktų laikymusi. Naujam pedagogui prioritetą teikiamas konsultacinei ir mentorystės pagalbai.

20. Stebėsenos vykdytojai bendradarbiauja ir derina duomenų rinkimą, kad nebūtų nepagrįstai dubliuojama stebėseną ar didinama pedagogų administracinė našta.

V SKYRIUS

STEBĖSENOS SRITYS IR RODIKLIAI

21. Konkretūs stebėsenos rodikliai parenkami pagal stebėjimo tikslą. Vieno stebėjimo metu neprivaloma vertinti visų šiame skyriuje nurodytų sričių.

22. Vaiko gerovė ir įsitraukimas: emocinis bei fizinis saugumas, pagarbus santykis, aktyvus dalyvavimas, iniciatyva, pasirinkimo galimybės, savarankiškumas, bendradarbiavimas ir įtrauktis.

23. Ugdymo tikslingumas ir planavimas: aiškus ryšys su įstaigos ugdymo programa, vaikų pasiekimais, poreikiais ir interesais; lankstus planų koregavimas pagal vaikų idėjas bei situaciją.

24. Ugdymo proceso organizavimas: žaidimu, patirtine veikla, tyrinėjimu, kūryba ir judėjimu grindžiamas ugdymas; metodų įvairovė; individualizavimas ir diferencijavimas; prasmingas veiklų tempas bei trukmė.

25. Pedagogo ir vaiko sąveika: atviri klausimai, aktyvus klausymasis, padrąšinimas, dialogas, vaikų mąstymą skatinantis grįžtamasis ryšys, pagarbus ribų nustatymas ir vaikų savireguliacijos palaikymas.

26. Ugdymo(si) aplinka: saugios, estetiškos, prieinamos, funkcionalios ir įtraukios vidaus bei lauko erdvės; vaikams pasiekiamos ir tikslingai parinktos priemonės; galimybė veikti individualiai ir grupėje.

27. Įtraukusis ugdymas ir švietimo pagalba: kliūčių dalyvauti šalinimas, universalus dizainas mokymuisi, ugdymo pritaikymas, bendradarbiavimas su švietimo pagalbos specialistais ir šeima, individualios pagalbos susitarimų įgyvendinimas.

28. Vaikų pasiekimų ir pažangos stebėjimas: nuolatinis vaikų ugdymosi įrodymų rinkimas, objektyvus fiksavimas, analizė, vaiko balso įtraukimas, informacijos panaudojimas tolesniam ugdymui ir bendravimui su šeima.

29. Pedagogo profesinė refleksija ir bendradarbiavimas: veiklos analizė, gebėjimas pagrįsti sprendimus, atvirumas grįžtamajam ryšiui, susitarimų įgyvendinimas, kolegialus mokymasis ir gerosios patirties sklaida.

30. Ugdymo dokumentavimo kokybė: įrašų savalaikiškumas, aiškumas, atitiktis ugdymo programoms ir įstaigos susitarimams, asmens duomenų apsaugos reikalavimų laikymasis.

VI SKYRIUS

INFORMACIJOS DOKUMENTAVIMAS, NAUDOJIMAS IR SAUGOJIMAS

31. Ugdomosios veiklos stebėsenos informacija dokumentuojama tik tokia apimtimi, kokia būtina konkrečiam stebėsenos tikslui pasiekti.

32. Individualios veiklos stebėjimo protokolas aptariamas su stebėtu pedagogu. Protokolo kopija arba prieiga prie elektroninio dokumento pedagogui suteikiama automatiškai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo protokolo parengimo.

33. Individualios stebėsenos duomenimis naudojasi stebėsenos vykdytojas, stebėtas pedagogas, direktorius ir direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Kitiems asmenims jie teikiami tik teisės aktų nustatytais atvejais arba nuasmeninta forma.

34. Apibendrinti ir nuasmeninti stebėsenos rezultatai gali būti aptariami Mokytojų taryboje, metodinėse grupėse, administracijos pasitarimuose ar naudojami rengiant įstaigos veiklos planus, įsivertinimo išvadas ir kvalifikacijos tobulinimo prioritetus.

35. Stebėsenos dokumentai saugomi įstaigos dokumentacijos plane nustatytą terminą, užtikrinant apsaugą nuo neteisėtos prieigos, pakeitimo, atskleidimo ar praradimo.

36. Pasibaigus saugojimo terminui dokumentai sunaikinami teisės aktų ir įstaigos dokumentų valdymo tvarkos nustatyta tvarka.

37. Stebėsenos duomenys negali būti viešinami taip, kad būtų galima tiesiogiai ar netiesiogiai atpažinti vaiką, jo šeimą ar pedagogą, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o vykdymo kontrolę atlieka įstaigos direktorius.

39. Pedagogai su Aprašu supažindinami įstaigoje nustatyta dokumentų valdymo tvarka.

40. Aprašas keičiamas ar papildomas įstaigos direktoriaus įsakymu, pasikeitus teisės aktams, įstaigos ugdymo organizavimui ar nustačius stebėsenos proceso tobulinimo poreikį.

41. Apraše neaparti klausimai sprendžiami vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir įstaigos vidaus dokumentais.

INFORMACIJA APIE STEBIMĄ UGDOMĄJĄ VEIKLĄ

Informacija	Pedagogo įrašas
Pedagogo vardas, pavardė	
Grupė, vaikų amžius	
Data, laikas, vieta	
Planuojamas vaikų skaičius/ dalyvauja	
Veiklos tema arba vaikų inicijuotos veiklos kontekstas	
Stebėjimo tikslas / sutartas dėmesio aspektas	
Numatomi vaikų ugdymosi pasiekimai, gebėjimai ar patirtys:	
Kaip veikla siejama su vaikų poreikiais, interesais, ankstesne patirtimi ir ugdymo programa?	
Kokie ugdymo būdai, priemonės, erdvės ir vaikų pasirinkimo galimybės numatomos?	
Kaip bus užtikrinamas skirtingų poreikių vaikų dalyvavimas ir pagalba?	
Kokių vaikų įsitraukimo, mokymosi ir pažangos požymių tikimasi?	
Kita stebėtojų svarbi informacija:	

Pedagogas (-ė) _____
 (parašas) (vardas, pavardė)

UGDOMOSIOS VEIKLOS STEBĖJIMO PROTOKOLAS

Stebėtas pedagogas (-ė)	
Grupė/vaikų amžius	
Data, laikas, vieta	
Stebėsenos vykdytojas (-a)	
Stebėjimo tikslas ir pasirinktos sritys	
Veiklos kontekstas / tema	

Stebėjimo sritis	Galimi požymiai	Faktai, pavyzdžiai ir pastabos
Vaiko gerovė ir įsitraukimas	Vaikai jaučiasi saugūs, aktyviai dalyvauja, renkasi, inicijuoja, bendradarbiauja.	
Ugdymo tikslingumas	Veikla siejama su vaikų poreikiais, interesais, pasiekimais ir ugdymo programa.	
Ugdymo organizavimas	Žaidimas, patirtinė veikla, tyrinėjimas, kūryba, judėjimas; lankstus tempas ir trukmė.	
Pedagogo ir vaiko sąveika	Dialogas, atviri klausimai, aktyvus klausymasis, padiršinimas, mąstymą skatinantis grįžtamasis ryšys.	
Individualizavimas ir įtrauktis	Skirtingi dalyvavimo būdai, prieinama pagalba, pritaikytos priemonės ir aplinka.	
Ugdymo(si) aplinka	Saugi, funkcionali, estetiška, vaikams prieinama aplinka; priemonės skatina savarankišką veikimą.	
Vaikų pažangos požymiai	Matomi nauji gebėjimai, strategijos, idėjos, refleksija, pastangos ar kiti ugdymosi įrodymai.	

Su stebėjimo protokolu susipažinau. Pastabos (jei yra):

Stebėtas pedagogas (-ė)

Stebėsenos vykdytojas (-a)

(parašas, vardas, pavardė, data)

(parašas, vardas, pavardė, data)